EA European co-operation for Accreditation

EA Europejska Współpraca w dziedzinie Akredytacji

Numer publikacji	**EA-3/13 M: 2016**

Dokument EA dotyczący stosowania normy ISO/IEC 17021-1 w certyfikacji systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP)

CEL

Niniejszy dokument został opracowany przez grupę roboczą pod kierownictwem Komitetu ds. Certyfikacji przy European co-operation for Accreditation (EA) w celu zapewnienia zharmonizowanego podejścia do akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP).

Autorstwo
Niniejsza publikacja została opracowana przez grupę roboczą Komitetu EA ds. Certyfikacji.

Język oficjalny
Niniejsza publikacja może być tłumaczona na inne języki stosownie do potrzeb. Angielska wersja językowa jest wersją rozstrzygającą.

Prawa autorskie
Właścicielem praw autorskich do niniejszej publikacji jest EA. Publikacja nie może być kopiowana w celu odsprzedaży.

Dalsze informacje
Dalsze informacje dotyczące niniejszego dokumentu można uzyskać w Sekretariacie EA. Aktualne informacje są dostępne na stronie internetowej EA (http://www.european-accreditation.org).

Kategoria:	**Dokumenty proceduralne członków EA.** **EA-3/13 jest dokumentem obowiązkowym.**
Data zatwierdzenia:	20 czerwca 2016 r.
Data wdrożenia:	3 lata od daty publikacji.
Okres przejściowy:	Brak.

Wprowadzenie do tłumaczenia:
Oryginał publikacji: EA-3/13 M:2016 EA Document on the Application of ISO/IEC 17021-1 for the Certification of Occupational Health and Safety Management Systems (OH&SMS); June 2016 rev.00
Tłumaczenie: Polskie Centrum Akredytacji, 26.06.2017 r.
www.pca.gov.pl

Tekst tłumaczenia nie może być kopiowany w celu sprzedaży.

SPIS TREŚCI

1 ZAKRES 4
1.1 Wprowadzenie 4
2 POWOŁANIA NORMATYWNE 4
3 TERMINY I DEFINICJE 4
4 ZASADY 4
5 WYMAGANIA OGÓLNE 5
6 WYMAGANIA DOTYCZĄCE STRUKTURY 5
7 WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZASOBÓW 5
8 WYMAGANIA DOTYCZĄCE INFORMACJI 5
9 WYMAGANIA DOTYCZĄCE PROCESU 5
9.1 Działania przed certyfikacją 5
9.2 Planowanie działań 6
9.3 Certyfikacja początkowa 6
9.4 Przeprowadzanie auditów 6
9.5 Decyzja dotycząca certyfikacji 6
9.6 Utrzymywanie certyfikacji 7
9.7 Odwołania 7
9.8 Skargi 7
9.9 Zapisy dotyczące klientów 7
10 WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH 7
ZAŁĄCZNIK A (normatywny) – Specyficzna wiedza i umiejętności dla funkcji certyfikacyjnych w zakresie SZBHP 8
ZAŁĄCZNIK B (normatywny) – Ustalanie czasu auditu systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy 10
ZAŁĄCZNIK C (normatywny) – Zgodność z prawem jako część akredytowanej cerrtyfikacji SZBHP 21
ZAŁĄCZNIK D (normatywny) – Zakres akredytacji 24
ZAŁĄCZNIK E (normatywny) – Obserwacje dla celów akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP) 29

1 ZAKRES

1.1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument jest dokumentem obowiązkowym dla spójnego stosowania normy ISO/IEC 17021-1:2015 w akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP). Wszystkie postanowienia i załączniki normy ISO/IEC 17021-1:2015 mają w dalszym ciągu zastosowanie, a niniejszy dokument nie zastępuje żadnego wymagania tej normy. Niniejszy dokument ma zastosowanie nie tylko w odniesieniu do certyfikacji według normy OHSAS 18001, lecz powinien być również stosowany w przypadku certyfikacji innych SZBHP, np. według normy ISO 45001 i innych norm. W przypadku sprzeczności z niniejszym dokumentem, moc rozstrzygającą mają przepisy prawa krajowego.

Niniejszy dokument jest zgodny ze strukturą normy ISO/IEC 17021-1:2015. Specyficzne wymagania oznaczono literą „G" wraz z numerem odniesienia, który zawiera w sobie oznaczenie odpowiedniego rozdziału normy ISO/IEC 17021-1:2015 określającego związane z nim wymagania. We wszystkich przypadkach odniesienie do „rozdziału XXX" w niniejszym dokumencie dotyczy rozdziału normy ISO/IEC 17021-1:2015, chyba że wskazano inaczej.

2 POWOŁANIA NORMATYWNE

Brak dodatkowych wytycznych.

3 TERMINY I DEFINICJE

G 3.3 Niektóre określone usługi oferowane lub świadczone w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy na rzecz klientów certyfikowanych lub ubiegających się o certyfikację w zakresie SZBHP są uznawane za konsultowanie systemu zarządzania. Do usług tych należą, ale nie wyłącznie:

- pełnienie roli koordynatora ds. bezpieczeństwa i higieny pracy,
- sporządzanie raportów dotyczących bezpieczeństwa,
- przeprowadzanie ocen ryzyka,
- przeprowadzanie kontroli bezpieczeństwa i higieny pracy oraz auditów wewnętrznych,
- komunikowanie się z regulatorami,
- pomoc w opracowywaniu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy organizacji polegająca na dostarczaniu konkretnych rozwiązań,
- badanie wypadków i incydentów.

4 ZASADY

G 4.1.2 Oprócz pracowników stałych i tymczasowych zatrudnionych na stanowiskach zarówno kierowniczych jak i nie kierowniczych oraz ich przedstawicieli, do stron zainteresowanych certyfikacją SZBHP należą, ale nie wyłącznie:

a) organy prawne i regulacyjne (lokalne, regionalne, krajowe lub międzynarodowe),
b) organizacje macierzyste,
c) dostawcy, wykonawcy i podwykonawcy,
d) organizacje pracowników (związki zawodowe) i organizacje pracodawców,
e) właściciele, udziałowcy, klienci, goście, społeczność lokalna i sąsiedzi organizacji oraz ogół społeczeństwa,
f) klienci, służba zdrowia i inne lokalne służby publiczne, środki masowego przekazu, społeczność akademicka, stowarzyszenia przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe (NGOs),
g) organizacje działające w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy oraz specjaliści ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pracownicy służby zdrowia (np. lekarze i pielęgniarki).

5 WYMAGANIA OGÓLNE

G 5.2.3 Do kluczowych stron zainteresowanych mogą należeć dodatkowe strony wymienione w punkcie 4.

6 WYMAGANIA DOTYCZĄCE STRUKTURY

Brak dodatkowych wytycznych.

7 WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZASOBÓW

G 7.1.2 (w Uwadze)
W przypadku systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, termin „obszar techniczny" jest związany z kategoriami działań i usług powiązanych z ryzykami wpływającymi na zdrowie, bezpieczeństwo, higienę pracy, ergonomię oraz aspekty fizjologiczne i psychologiczne.

8 WYMAGANIA DOTYCZĄCE INFORMACJI

G 8.5.3 Prawnie wiążące ustalenia powinny również wymagać, aby certyfikowany klient bezzwłocznie informował jednostkę certyfikującą o wystąpieniu poważnego incydentu lub naruszenia przepisów powodującego konieczność zaangażowania właściwego organu regulacyjnego.

9 WYMAGANIA DOTYCZĄCE PROCESU

9.1 Działania przed certyfikacją

G 9.1.1 Informacje dostarczane jednostce certyfikującej przez upoważnionego przedstawiciela organizacji wnioskującej na temat istotnych aspektów procesów i działań tej organizacji powinny również obejmować identyfikację znacznych ryzyk dla bezpieczeństwa i higieny pracy, materiałów niebezpiecznych wykorzystywanych w procesach oraz wszelkich obowiązków prawnych wynikających z mających zastosowanie przepisów dotyczących BHP. Wniosek powinien zawierać szczegółowe informacje o personelu pracującym w siedzibie i poza siedzibą organizacji.

G 9.1.4 W przypadku auditów SZBHP, czas auditu powinien być ustalany zgodnie z dokumentem IAF MD 5 oraz Załącznikiem B do niniejszego dokumentu.
Jeżeli klient ubiegający się o certyfikację dostarcza personelu innym organizacjom, CAB powinna zweryfikować, czy SZBHP klienta uwzględnia tę sytuację. Przy ustalaniu czasu przeznaczonego na audit, CAB powinna wziąć pod uwagę okresowe auditowanie oddziału organizacji, w którym pracuje ten personel. To, czy auditowi muszą być poddawane wszystkie oddziały będzie uzależnione od różnych czynników, takich jak ryzyka dla BHP związane z działaniami wykonywanymi w tych oddziałach, ustalenia umowne, fakt posiadania certyfikacji udzielonej przez inną organizację, system auditów wewnętrznych, statystyki wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Uzasadnienie takiej decyzji powinno zostać zapisane.

G 9.1.5 W przypadku SZBHP funkcjonującego w wielu oddziałach konieczne jest ustalenie, na podstawie oceny poziomu ryzyk dla BHP związanych z charakterem działań i procesów realizowanych w każdym z oddziałów objętych zakresem certyfikacji, czy dozwolone jest próbkowanie. Uzasadnienie takiej decyzji, obliczenie czasu auditu oraz częstotliwość wizytowania każdego z oddziałów powinny być zgodne z wymaganiami określonymi w punkcie B.10 Załącznika B. Dopuszczalne może być jednak zmniejszenie czasu auditu w sytuacjach, gdy pewne procesy systemu zarządzania nie są istotne dla danego oddziału, a główna odpowiedzialność za te procesy spoczywa na oddziale kontrolującym. Uzasadnienie planu próbkowania powinno być udokumentowane dla każdego klienta.

W przypadku występowania wielu oddziałów nie obejmujących tych samych działań i procesów oraz w przypadku organizacji wielooddziałowych o wysokiej kategorii złożoności ryzyk dla BHP nie należy stosować próbkowania.

Nawet jeśli dany oddział realizuje procesy lub produkuje wyroby podobne do innych oddziałów,

jednostka certyfikująca powinna uwzględnić różnice w działalności każdego oddziału (technologii, wyposażeniu, ilości wykorzystywanych i przechowywanych materiałów niebezpiecznych, środowisku pracy, pomieszczeniach, itp.).
W sytuacji, gdy próbkowanie jest dozwolone, CB powinna zadbać o to, by próbka oddziałów przewidzianych do auditowania była reprezentatywna dla wszystkich poziomów i rodzajów procesów, działań oraz ryzyk dla bezpieczeństwa i higieny pracy występujących w organizacji, która ma być auditowana.

Oddziały tymczasowe objęte SZBHP organizacji podlegają auditowi w oparciu o próbkowanie w celu dostarczenia dowodów funkcjonowania i skuteczności systemu zarządzania (patrz punkt B.9 Załącznika B).

9.2 Planowanie działań

G 9.2.1.2 b) W celu ustalenia zdolności systemu zarządzania do zapewniania, że klient spełnia mające zastosowanie wymagania ustawowe, przepisów prawa oraz umów należy stosować podejście opisane w Załączniku C.

G.9.2.1.3 Kiedy zakres zostanie zdefiniowany, SZBHP powinien obejmować działania, wyroby i usługi będące pod kontrolą lub wpływem organizacji, które mogą wpływać na funkcjonowanie SZBHP organizacji.

Oddziały tymczasowe, na przykład place budowy, powinny być objęte SZBHP organizacji mającej kontrolę nad tymi oddziałami, niezależnie od ich lokalizacji. Potrzeba wizytowania takich oddziałów oraz zakres próbkowania powinny być oparte na ocenie ryzyka braku nadzoru systemu nad ryzykami dla BHP związanymi z działaniami klienta (patrz punkt B.9 Załącznika B).

9.3 Certyfikacja początkowa

Brak dodatkowych wytycznych.

9.4 Przeprowadzanie auditów

G 9.4.4.2 Zespół auditujący powinien przeprowadzić rozmowy z następującym personelem:

- członkami kierownictwa ponoszącymi odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo i higienę pracy,
- przedstawicielem(-ami) pracowników odpowiedzialnym(i) za bezpieczeństwo i higienę pracy,
- personelem odpowiedzialnym za monitorowanie stanu zdrowia pracowników, na przykład z lekarzami i pielęgniarkami,
- pracownikami zatrudnionymi na stałe i tymczasowymi.

Inny personel, który zaleca się wziąć pod uwagę przy przeprowadzaniu rozmów to:

- kierownik i pracownicy wykonujący działania związane z zapobieganiem ryzykom dla bezpieczeństwa i higieny pracy,
- kierownictwo i pracownicy wykonawców.

G 9.4.5.3 Jednostka certyfikująca powinna posiadać procedury określające działania, które powinny zostać podjęte w przypadku stwierdzenia niezgodności z wymaganiami obowiązujących przepisów prawa. Procedury te powinny zawierać wymóg bezzwłocznego powiadamiania auditowanej organizacji o wszelkich takich niezgodnościach.

G 9.4.7.1 Zaproszeni do udziału w spotkaniu zamykającym powinni zostać członkowie kierownictwa odpowiedzialni za bezpieczeństwo i higienę pracy, personel odpowiedzialny za monitorowanie stanu zdrowia pracowników oraz przedstawiciel(e) pracowników odpowiedzialny(-i) za bezpieczeństwo i higienę pracy.

9.5 Decyzja dotycząca certyfikacji

Brak dodatkowych wytycznych.

9.6 Utrzymywanie certyfikacji

G 9.6.4.2 Niezależnie od zaangażowania odpowiedzialnego organu stanowiącego, w przypadku powzięcia przez jednostkę certyfikującą wiadomości o wystąpieniu poważnego incydentu związanego z bezpieczeństwem i higieną pracy, na przykład poważnego wypadku lub naruszenia przepisu prawa, konieczne może być przeprowadzenie audit specjalny w celu zbadania, czy nie doszło do pogorszenia działania systemu i czy jego funkcjonowanie było skuteczne. Jednostka certyfikująca powinna udokumentować wynik takiego badania.

G 9.6.5.2 Informacja dotycząca incydentów takich jak poważny wypadek lub naruszenie przepisu prawa, skutkujących koniecznością zaangażowania stosownego organu regulacyjnego, przekazana przez certyfikowanego klienta (patrz G 8.5.3) lub uzyskana bezpośrednio przez zespół auditujący podczas auditu specjalnego (G 9.6.4.2), powinna stanowić dla jednostki certyfikującej podstawę do podjęcia decyzji odnośnie działań, które powinny zostać podjęte, łącznie z zawieszeniem lub cofnięciem certyfikacji, jeżeli możliwe jest wykazanie, że system w poważnym stopniu nie spełnił wymagań certyfikacyjnych BHP.

9.7 Odwołania

Brak dodatkowych wytycznych.

9.8 Skargi

Brak dodatkowych wytycznych.

9.9 Zapisy dotyczące klientów

Brak dodatkowych wytycznych.

10 WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH

Brak dodatkowych wytycznych.

ZAŁĄCZNIK A (NORMATYWNY) – SPECYFICZNA WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI DLA FUNKCJI CERTYFIKACYJNYCH W ZAKRESIE SZBHP

Jest to Załącznik do obowiązkowego Załącznika A normy ISO/IEC 17021-1:2015.
Niniejszy Załącznik zostanie unieważniony po wejściu w życie przyszłej specyfikacji technicznej ISO/IEC TS 17021-X dla SZBHP.
Poniższe punkty A.1.n odnoszą się do kryteriów dotyczących wiedzy i umiejętności wymienionych w pierwszej kolumnie i sprecyzowanych pod literą X w pozostałych kolumnach Tablicy A.1, dla każdej funkcji certyfikacyjnej. Kryteria te zostały bardziej szczegółowo wyjaśnione w odniesieniu do tekstu zamieszonego po tablicy, powołanego poprzez podanie numeru w nawiasach.

A.1.1 Wiedza w zakresie praktyk zarządzania biznesem:
- brak dodatkowych wytycznych do § A.2.1.

A.1.2 Wiedza w zakresie zasad, praktyk i technik auditowania powinna obejmować normę ISO/IEC 17021-1:2015 oraz wytyczne przedstawione w niniejszym dokumencie:
- brak dodatkowych wytycznych do § A.2.2 i A.3.1.

A.1.3 Wiedza w zakresie norm/dokumentów normatywnych dotyczących określonego systemu zarządzania powinna obejmować, ale nie wyłącznie:
- terminologię BHP,
- krajowe przepisy dotyczące BHP wdrażające skonsolidowaną wersję dyrektywy Rady 89/391/EWG – dyrektywy ramowej dotyczącej bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy, gdzie ma zastosowanie,
- przepisy dotyczące BHP obowiązujące w krajach, w których jednostka certyfikująca przeprowadza audity,
- obowiązujące normy stosowane w certyfikacji systemów zarządzania BHP,
- metody monitorowania, mierzenia i analiz wykorzystywane do oceny wyników w zakresie BHP oraz zgodności systemu zarządzania BHP,
- badania ankietowe i inne narzędzia oceny,
- metodykę i wytyczne dotyczące oceny ryzyka dla BHP.

Poziom wiedzy powinien być wystarczający do spełnienia różnorodnych wymagań określonych w § A.2.3, A.3.2 i A.4.1 dla każdej funkcji certyfikacyjnej.

A.1.4 Wiedza w zakresie procesów jednostki certyfikującej:
- brak dodatkowych wytycznych do § A.2.4, A.3.3 i A.4.2.

A.1.5 Wiedza w zakresie sektora biznesowego klienta powinna obejmować:
- specyficzne ryzyka dla BHP oraz mechanizmy kontroli ryzyka właściwe dla danego sektora biznesowego.

Poziom wiedzy powinien być wystarczający do spełnienia różnorodnych wymagań określonych w § A.2.5, A.3.4 i A.4.3 dla każdej funkcji certyfikacyjnej.

A.1.6 Wiedza w zakresie wyrobów, procesów i organizacji klienta powinna obejmować:
- obowiązujące przepisy dotyczące BHP, w każdym obszarze technicznym organizacji ubiegającej się o certyfikację. W celu wykazania kompetencji w zakresie obowiązujących przepisów europejskich dopuszczalne jest na przykład osiągnięcie zgodności z wymaganiami odnośnie umiejętności i zdolności określonymi przez państwa członkowskie zgodnie z artykułem 7 paragrafem 8 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy,
- ryzyka wypadków (lista nie jest wyczerpująca): aspekty fizjologiczne, psychologiczne i społeczne; aspekty ergonomiczne; czynniki chemiczne i biologiczne; czynniki fizyczne (np. wibracje, hałas, elektryczność, pożar i wybuch, narażenie na promieniowanie i pola magnetyczne); środowisko pracy (oświetlenie, temperaturę, wilgotność); sprzęt, urządzenia, maszyny; oraz systemy techniczne.

Poziom wiedzy powinien być wystarczający do spełnienia różnorodnych wymagań określonych w § A.2.6 i A.4.4 dla każdej funkcji certyfikacyjnej.

A.1.7 Umiejętności językowe odpowiednie do wszystkich poziomów organizacji klienta:

- brak dodatkowych wytycznych do punktu A.2.7.

A.1.8 Umiejętności w zakresie sporządzania notatek i pisania raportu:

- brak dodatkowych wytycznych do punktu A.2.8.

A.1.9 Umiejętności w zakresie prezentacji

- brak dodatkowych wytycznych do punktu A.2.9.

A.1.10 Umiejętności w zakresie przeprowadzania rozmów

- brak dodatkowych wytycznych do punktu A.2.10.

A.1.11 Umiejętności zarządzania auditem

- brak dodatkowych wytycznych do punktu A.2.11.

ZAŁĄCZNIK B (NORMATYWNY) – USTALANIE CZASU AUDITU SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY

Niniejszy załącznik jest obowiązkowy dla spójnego stosowania postanowień stosownych rozdziałów normy ISO/IEC 17021-1:2015 oraz dodatkowych wymagań określonych w dokumencie IAF MD 5:2015 przy prowadzeniu auditów SZBHP.

Niniejszy załącznik nie unieważnia żadnego rozdziału normy ISO/IEC 17021-1:2015.
W niniejszym załączniku:

- wszystkie punkty IAF MD 5:2015, które nie zostały zmienione przez dodatkowe wytyczne mają w dalszym ciągu zastosowanie,
- wszystkie zmienione punkty zawierają w sobie wszelkie mające zastosowanie wymagania określone w powiązanych z nimi punktach IAF MD 5:2015.

Niektóre punkty dokumentu IAF MD 5, mimo że nie zostały zmienione, są zawarte w niniejszym Załączniku dla zapewnienia lepszego zrozumienia związanych z nimi zmienionych punktów (np. punkty B.5 i B.6, do których odnosi się zmieniony punkt B.3.2).

B.1 DEFINICJE

B.1.9 Efektywna liczba personelu
Na efektywną liczbę personelu składają się wszyscy pracownicy (zatrudnieni na stałe, tymczasowi oraz zatrudnieni na część etatu) zaangażowani w zakres certyfikacji, w tym osoby pracujące na każdej zmianie. W liczbie tej powinien być również uwzględniony personel wykonawców/podwykonawców, będący pod kontrolą lub wpływem organizacji i mogący wpływać na funkcjonowanie SZBHP organizacji, o ile został ujęty w zakresie certyfikacji.

B.1.12 Kategoria złożoności oparta na ryzyku dla BHP
W odniesieniu do SZBHP, postanowienia podane w niniejszym dokumencie są oparte na trzech podstawowych kategoriach złożoności uzależnionych od charakteru, liczby i wagi ryzyk dla BHP, które w sposób zasadniczy wpływają na czas auditu. (Patrz Tabela SZBHP 2).

B.2 ZASTOSOWANIE

B.2.2 Dzień(dni) auditowy(-e)

B.2.2.1 W Tabeli SZBHP 1 przedstawiono średni czas auditu dla auditów w ramach certyfikacji SZBHP, obliczony w dniach auditowych w oparciu o 8-godzinny dzień pracy. Aby uzyskać tę samą całkowitą liczbę dni auditowych jak podano w Tabeli SZBHP 1, może być konieczne skorygowanie liczby dni dla zapewnienia zgodności z obowiązującymi w danym kraju przepisami dotyczącymi podróży, przerw na posiłek i godzin pracy.

B.2.3 Obliczanie efektywnej liczby personelu

B.2.3.1 Podstawą obliczania czasu auditu dla SZBHP jest efektywna liczba personelu zdefiniowana powyżej. Czynniki, które należy wziąć pod uwagę przy określaniu efektywnej liczby personelu obejmują personel zatrudniony na część etatu, osoby pracujące w systemie zmianowym, pracowników administracyjnych i wszystkie kategorie pracowników biurowych oraz powtarzalne procesy (patrz B.2.3.4). Zmniejszenia liczby personelu wynikające z zatrudnienia dużej liczby personelu niewykwalifikowanego nie powinny być dokonywane bez rozważenia związanego z tym ryzyka (patrz B.2.3.6).

B.2.3.4 Powtarzalne procesy w zakresie certyfikacji
W sytuacji, gdy wysoki procent personelu wykonuje/spełnia pewne działania/funkcje uważane za powtarzalne (np. personel sprzątający, pracownicy ochrony i transportu, handlowcy, pracownicy call center, itd.), zmniejszenie liczby personelu w sposób spójny i konsekwentnie stosowany w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw w ramach zakresu certyfikacji jest na ogół dozwolone w przypadku QMS i EMS. W przypadku SZBHP, ze względu na fakt, iż powtarzalne czynności mogą obniżać uwagę pracowników i tym samym podnosić poziom ryzyka dla BHP, metody użyte do zmniejszenia powinny być udokumentowane z uwzględnieniem oceny ryzyka dla BHP związanego z wszelkimi takimi działaniami/funkcjami pracowników.

B.2.3.5 Personel pracujący w systemie zmianowym
CAB powinna określić harmonogram auditu pozwalający na przeprowadzenie najlepszej oceny skutecznego wdrożenia szbhp dla pełnego zakresu działalności klienta, z uwzględnieniem potrzeby auditowania poza typowymi godzinami pracy oraz różnych modeli pracy zmianowej. Powinno to zostać uzgodnione z klientem. Zaleca się, aby CAB upewniła się, że żadna zmiana czasu auditu nie doprowadzi do zmniejszenia skuteczności auditów (patrz również punkt B 3.7).

B.2.3.6 Tymczasowy personel niewykwalifikowany
Ta kwestia dotyczy na ogół tylko krajów o niskim poziomie technicznym, gdzie zatrudniona może być znaczna liczba tymczasowego personelu niewykwalifikowanego zastępującego zautomatyzowane procesy. W takiej sytuacji, w przypadku innych programów certyfikacji (QMS, EMS) możliwe jest zmniejszenie efektywnej liczby personelu. Takie zmniejszenie należy zasadniczo uznać za nie mające zastosowania w odniesieniu do SZBHP, ponieważ zatrudnienie tymczasowego personelu niewykwalifikowanego może być źródłem ryzyka dla BHP. Jeżeli, w wyjątkowych przypadkach, zmniejszenie takie zostanie dokonane, jego uzasadnienie powinno zostać zapisane i udostępnione AB podczas oceny.

B.3 METODYKA USTALANIA CZASU AUDITU SZBHP

B.3.1 Metodyka zastosowana jako podstawa do obliczania czasu auditu SZBHP dla auditu certyfikacyjnego (etap 1. + etap 2.) wymaga zrozumienia tabel podanych w Załączniku C do Załącznika B. Załącznik C jest oparty na efektywnej liczbie personelu (patrz wytyczne w punkcie B.2.3 dotyczące obliczania efektywnej liczby personelu) oraz kategorii ryzyka dla BHP związanego z sektorem działalności gospodarczej, w którym działa organizacja, i nie określa minimalnego ani maksymalnego czasu auditu. Tabela SZBHP 2 przedstawia powiązania sektorów działalności gospodarczej z kategoriami złożoności BHP opartymi na ryzykach dla BHP.

Uwaga: Zazwyczaj czas poświęcony na etap 2. przekracza czas poświęcony na etap 1.

B.3.2 Przy zastosowaniu odpowiedniego mnożnika, te same tabele i wartości liczbowe mogą być użyte jako podstawa do obliczania czasu auditu dla auditów w nadzorze (punkt B.5) i auditów ponownej certyfikacji (punkt B.6).

B.3.3 CAB powinna mieć procesy zapewniające przydział odpowiedniego czasu na auditowanie stosownych procesów klienta. Doświadczenie dowodzi, że czas potrzebny na przeprowadzenie skutecznego auditu SZBHP zależy nie tylko od liczby personelu, ale również od innych czynników. Czynniki te omówiono dokładniej w punkcie B.8.

B.3.4 Niniejszy dokument obowiązkowy podaje warunki, które zaleca się uwzględnić przy ustalaniu czasu potrzebnego do przeprowadzenia auditu. CAB powinna analizować te i inne czynniki w procesie przeglądu wniosku oraz po zakończeniu etapu 1., jak również podczas całego cyklu certyfikacji i przy ponownej certyfikacji, pod względem ich potencjalnego wpływu na ustalanie czasu auditu niezależnie od rodzaju auditu. Dlatego też odpowiednie tabele SZBHP 1 i SZBHP 2, pokazujące zależność między efektywną liczbą personelu a kategoriami ryzyka dla BHP, nie mogą być stosowane w oderwaniu od innych aspektów oceny. Tabele te określają ramy dla dalszego planowania auditu oraz dokonywania korekt czasu auditu dla wszystkich rodzajów auditów.

B.3.6 W przypadku auditów SZBHP, właściwe jest ustalanie czasu auditu na podstawie efektywnej liczby personelu organizacji oraz charakteru, liczby i wagi ryzyk dla BHP w typowej organizacji
w danym sektorze działalności gospodarczej. Tabele SZBHP 1 i SZBHP 2 określają ramy dla procesu, który zaleca się stosować w planowaniu auditu. Zaleca się, aby czas auditu systemów zarządzania był następnie korygowany na podstawie wszelkich znaczących czynników, które mają zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do organizacji, która ma być auditowana.

B.3.7 Punkt wyjściowy do ustalania czasu auditu systemów zarządzania BHP powinien być zidentyfikowany na podstawie efektywnej liczby personelu, a następnie skorygowany

z uwzględnieniem znaczących czynników mających zastosowanie w odniesieniu do klienta, który ma być auditowany, przy czym każdemu czynnikowi powinna zostać przypisana waga zwiększająca lub zmniejszająca podstawową wartość liczbową. W każdym przypadku należy zapisać podstawy ustalenia czasu auditu systemów zarządzania BHP, w tym dokonane korekty. Zaleca się, aby CAB upewniła się, że żadna zmiana czasu auditu nie doprowadzi do zmniejszenia skuteczności auditów. W przypadkach, gdy procesy realizacji wyrobu lub usługi są prowadzone podczas pracy zmianowej, zakres auditowania każdej zmiany przez CAB zależy od procesów prowadzonych na każdej zmianie, w tym **związanych z nimi ryzyk dla BHP**, oraz poziomu nadzoru na każdej zmianie wykazanego przez klienta. W celu auditowania skuteczności wdrożenia systemu, w pierwszym cyklu certyfikacji auditowi powinna zostać poddana co najmniej jedna ze zmian w zwykłych godzinach pracy i jedna poza tymi godzinami. Podczas auditów w nadzorze w kolejnych cyklach certyfikacji, CB może podjąć decyzję o odstąpieniu od auditowania drugiej zmiany w oparciu o stwierdzoną dojrzałość SZBHP organizacji. We wszystkich przypadkach, gdy jest to możliwe, zaleca się dokonanie korekt opóźniających czas rozpoczęcia auditu w celu umożliwienia oceny obydwu zmian podczas 8-godzinnego czasu auditu. Uzasadnienie odstąpienia od auditowania pozostałych zmian powinno zostać udokumentowane, z uwzględnieniem ryzyka związanego z takim odstąpieniem.

B.3.8 Czas auditu systemów zarządzania BHP ustalony z wykorzystaniem tabel zawartych w niniejszym Załączniku nie powinien obejmować czasu „auditorów-stażystów", obserwatorów ani czasu ekspertów technicznych.

B.3.9 Zmniejszenie czasu auditu systemów zarządzania BHP nie powinno przekroczyć 30% czasu określonego na podstawie Tabeli SZBHP 1.

B.4 AUDITY CERTYFIKACYJNE W RAMACH CERTYFIKACJI SZBHP (ETAP 1. PLUS ETAP 2.)

B.4.2 Tabela SZBHP 1 określa punkt wyjściowy w szacowaniu czasu auditu dla auditu certyfikacyjnego (etap 1. + etap 2.) SZBHP.

B.4.5. Audity certyfikacyjne mogą obejmować techniki auditowania zdalnego, takie jak interaktywna współpraca przy użyciu sieci www, spotkania internetowe, telekonferencje i/lub elektroniczna weryfikacja procesów klienta. Te zdalne działania, które powinny być ograniczone do przeglądu dokumentów/zapisów oraz rozmów z personelem, powinny zostać zidentyfikowane w planie auditu. Czas poświęcony na te działania może być uwzględniony w całkowitym czasie trwania auditów systemu zarządzania. Jeżeli CAB planuje przeprowadzenie auditu, w przypadku którego działania w ramach auditowania zdalnego stanowią więcej niż 30% planowanego czasu trwania auditów systemu zarządzania prowadzonych na miejscu, CAB powinna uzasadnić plan auditu oraz utrzymywać zapisy dotyczące tego uzasadnienia, które powinny być dostępne dla jednostki akredytującej w celu dokonania przeglądu. Prowadzenie w ten sposób zdalnej obserwacji działań i mechanizmów kontroli ryzyka dla BHP nie jest dozwolone.

Uwaga 1: Czas trwania auditów systemu zarządzania odnosi się do czasu trwania auditów systemu zarządzania przydzielonego dla poszczególnych oddziałów. Audity elektroniczne wirtualnych lub odległych oddziałów są uważane za audity zdalne nawet wtedy, gdy audit elektroniczny jest fizycznie przeprowadzany w lokalizacji (fizycznej lub wirtualnej) organizacji klienta.

Uwaga 2: Niezależnie od stosowanych technik auditowania zdalnego, w przypadku istnienia lokalizacji fizycznej, organizacja klienta powinna być fizycznie auditowana przynajmniej raz w roku.

Uwaga 3: Jest mało prawdopodobne, aby czas trwania etapu 2. auditu był krótszy niż jeden (1) dzień auditowy.

B.5 NADZÓR

Zaleca się, aby podczas pierwszego 3-letniego cyklu certyfikacji czas auditu dla auditów w nadzorze w danej organizacji był proporcjonalny do czasu auditu poświęconego na audit certyfikacyjny (etap 1. + etap 2.), a całkowity czas poświęcony na nadzór w ciągu roku stanowił około 1/3 czasu auditu poświęconego na audit certyfikacyjny. W ramach każdego auditu w nadzorze, CAB powinna pozyskiwać uaktualnione dane klienta dotyczące jego systemu zarządzania. Planowany czas auditu dla auditów w nadzorze powinien być poddawany przeglądowi w celu uwzględnienia zmian w organizacji, dojrzałości systemu, itd., co najmniej przy okazji każdego auditu w nadzorze i auditu ponownej certyfikacji. Dowody z tego przeglądu, w tym dotyczące wszelkich korekt czasu auditu dla auditów systemu zarządzania, powinny być zapisywane.

Uwaga: Jest mało prawdopodobne, aby audit w nadzorze trwał krócej niż jeden (1) dzień auditowy.

B.6 PONOWNA CERTYFIKACJA

Zaleca się, aby czas auditu dla auditu ponownej certyfikacji był obliczany na podstawie aktualnych informacji dotyczących klienta oraz wynosił zazwyczaj około 2/3 czasu auditu, który byłby potrzebny na audit certyfikacyjny (etap 1. + etap 2.) w organizacji, gdyby taki audit certyfikacyjny był przeprowadzany w terminie planowanym dla ponownej certyfikacji (tj. nie 2/3 faktycznego czasu przeprowadzonego auditu certyfikacyjnego). Przy ustalaniu czasu auditu systemu zarządzania należy uwzględnić wyniki przeglądu funkcjonowania systemu (ISO/IEC 17021-1:2015). Sam przegląd funkcjonowania systemu nie stanowi części czasu auditu dla auditów ponownej certyfikacji.

Uwaga: Jest mało prawdopodobne, aby audit ponownej certyfikacji był krótszy niż jeden (1) dzień auditowy.

B.7 ZINDYWIDUALIZOWANE CYKLE CERTYFIKACJI (DRUGI ORAZ KOLEJNE)

Nie dotyczy SZBHP.

B.8 CZYNNIKI DO KORYGOWANIA CZASU AUDITU DLA SZBHP

B.8.1 Do dodatkowych czynników, które muszą być uwzględnione należą, ale nie wyłącznie:

I) Zwiększenie czasu auditu SZBHP:

a. Skomplikowana logistyka obejmująca więcej niż jeden budynek lub lokalizację, w których prowadzona jest działalność, np. konieczność auditowania samodzielnego Centrum Projektowania,
b. Personel mówiący więcej niż jednym językiem (co powoduje konieczność korzystania z tłumacza(-y) lub wyklucza możliwość prowadzenia niezależnych działań przez poszczególnych auditorów),
c. Bardzo duży oddział w stosunku do liczby personelu (np. las),
d. Duża liczba przepisów związanych z działalnością (np. lotnictwo, energetyka jądrowa, przemysł rafineryjny i chemiczny, statki rybackie, górnictwo, żywność, leki, itd.),
e. System obejmujący bardzo złożone procesy lub stosunkowo dużą liczbę nietypowych działań,
f. Działania, które wymagają wizytowania oddziałów tymczasowych w celu weryfikacji działań w oddziale(-łach) stałym(-ych), którego(-ych) system zarządzania podlega certyfikacji,
g. Opinie stron zainteresowanych,
h. Wypadkowość wyższa od średniej dla danego sektora działalności gospodarczej,
i. Obecność osób postronnych na terenie organizacji (np. szpitale, szkoły, lotniska, porty, dworce kolejowe, transport publiczny),
j. Postępowanie prawne przeciwko organizacji w sprawie dotyczącej BHP (w zależności od wagi i wpływu związanego z tym ryzyka),
k. Obecność dużej liczby (pod)wykonawców powodująca zwiększenie złożoności lub ryzyk

dla BHP (np. okresowe wyłączenia lub przestoje technologiczne rafinerii, zakładów chemicznych, hut stali i innych dużych kompleksów przemysłowych, wymagające znacznego przejściowego zwiększenia liczby pracowników (pod)wykonawców w celu realizacji zaplanowanych inspekcji, remontów oraz napraw instalacji i sprzętu),

l. Obecność niebezpiecznych substancji w ilościach przekraczających progi określone w dyrektywie Seveso III (2012/18/UE), narażających zakład na ryzyko poważnych awarii przemysłowych podlegających złożonym wymaganiom dyrektywy Seveso III,
m. Organizacja posiadająca oddziały objęte zakresem certyfikacji w krajach innych niż kraj oddziału macierzystego (w przypadku słabej znajomości przepisów prawa i języka).

II) Zmniejszenie czasu auditu SZBHP:

a. Dojrzałość systemu zarządzania (dotyczy ponownej certyfikacji, rozszerzenia zakresu certyfikacji, itd.),
b. Wcześniejsza znajomość systemu zarządzania organizacji klienta (np. już certyfikowanego w innym dobrowolnym programie SZBHP przez tę samą CAB),
c. Gotowość klienta do certyfikacji BHP (np. klient już polega okresowym auditom prowadzonym przez organ krajowy w ramach obowiązkowego programu dotyczącego systemu zarządzania bezpieczeństwem, na przykład zgodnie z dyrektywą Seveso III),
d. Bardzo mały oddział w stosunku do liczby personelu (np. wyłącznie kompleks biurowy).

Zaleca się wzięcie pod uwagę wszystkich cech systemu, procesów oraz wyrobów/usług klienta, oraz dokonanie rzetelnej korekty z uwzględnieniem tych czynników, które mogą uzasadniać wydłużenie lub skrócenie czasu auditu w celu zapewnienia skutecznego auditu. Czynniki zwiększające mogą być kompensowane przez czynniki zmniejszające.
CAB powinna utrzymywać zapisy, które powinny być dostępne dla AB podczas prowadzonej przez nią oceny, w celu wykazania, że każda decyzja dotycząca skrócenia czasu auditu została wcześniej oceniona pod kątem ryzyka obniżenia kompletności i uniemożliwienia prawidłowego wykonania auditu SZBHP organizacji.

Uwaga 1: Czynniki zmniejszające mogą być wykorzystane tylko raz w przypadku każdego obliczenia czasu auditu dla każdej organizacji klienta.

Uwaga 2: Dodatkowe czynniki, które należy uwzględnić przy obliczaniu czasu auditu zintegrowanych systemów zarządzania zostały omówione w dokumencie IAF MD 11.

B.9 ODDZIAŁY TYMCZASOWE

B.9.2 Przedział wielkości oddziałów tymczasowych może się wahać od znaczących oddziałów zarządzających projektami do drugorzędnych oddziałów usługowych/instalacji. Potrzeba wizytowania takich oddziałów oraz zakres próbkowania powinny być oparte na ocenie ryzyka braku nadzoru SZBHP nad ryzykami dla BHP związanymi z działaniami klienta. Zaleca się, aby próbka wybranych oddziałów była reprezentatywna dla zakresu certyfikacji klienta, jego potrzeb odnośnie kompetencji oraz zmian w usługach z uwzględnieniem rozmiaru i rodzaju działań, jak również dla różnych etapów projektów w trakcie realizacji oraz związanych z nimi ryzyk dla BHP.

B.9.3 Na ogół w oddziałach tymczasowych przeprowadza się ocenę na miejscu. Następujące alternatywne metody mogą być jednak stosowane w celu zastąpienia wyłącznie tych części auditów na miejscu, które nie dotyczą obserwacji kontroli operacyjnej oraz innych działań SZBHP:

- rozmowy lub spotkania w sprawie postępów z klientem i/lub jego klientem, prowadzone osobiście lub za pomocą telekonferencji,
- przegląd dokumentów dotyczących działalności oddziału tymczasowego,
- zdalny dostęp do lokalizacji elektronicznej(-ych), w której(-ych) znajdują się zapisy lub inne informacje istotne dla oceny SZBHP i oddziału(-ów) tymczasowego(-ych),
- zastosowanie techniki video i telekonferencji oraz innych technologii umożliwiających skuteczne auditowanie prowadzone zdalnie.

B.10 CZAS AUDITU SZBHP ORGANIZACJI WIELOODDZIAŁOWEJ

B.10.1 W przypadku systemu SZBHP funkcjonującego w wielu oddziałach, CAB powinna ustalić, w oparciu o ocenę poziomu ryzyk dla BHP związanych z działaniami i procesami realizowanymi w każdym z oddziałów objętych zakresem certyfikacji, czy dozwolone jest próbkowanie. Zapisy z takiej oceny oraz uzasadnienie podjętej decyzji powinny zostać udostępnione AB podczas prowadzonej przez nią oceny.

B.10.2 Szczegółowe wymagania dotyczące certyfikacji wielooddziałowej, w przypadku której próbkowanie nie jest dozwolone zostaną bardziej dokładnie omówione w nowym dokumencie IAF MD „Certyfikacja systemu zarządzania organizacji wielooddziałowej (nie spełniającej określonych w dokumencie IAF MD 1 warunków kwalifikujących do próbkowania)" kiedy będzie on już dostępny. Punktem wyjścia przy obliczaniu czasu auditu **SZBHP** jest całkowity czas dla wszystkich oddziałów, zgodny z **Tabelą SZBHP 1 i Tabelą SZBHP 2.**
Przy ustalaniu części całkowitego czasu przeznaczonej na każdy oddział należy uwzględnić sytuacje, w których określone procesy systemu zarządzania nie są istotne dla danego oddziału.

B.10.3 Szczegółowe wymagania dotyczące certyfikacji wielooddziałowej, w przypadku których próbkowanie jest dozwolone zostały bardziej dokładnie omówione w dokumencie IAF MD 1. Punktem wyjścia przy obliczaniu czasu auditu **SZBHP** jest całkowity czas dla wszystkich próbkowanych oddziałów. Przed zastosowaniem dokumentu MD5 w odniesieniu do każdego z wybranych oddziałów należy skorzystać z dokumentu IAFMD 1 celem wybrania próbki oddziałów. Zaleca się, aby całkowity czas w żadnym razie nie był krótszy od czasu obliczonego dla działalności o tej samej wielkości i złożoności, gdyby cała ta działalność była wykonywana w jednym oddziale (IAF MD 1 – punkt 5.3.4).

B.11 NADZÓR NAD FUNKCJAMI LUB PROCESAMI DOSTARCZANYMI PRZEZ ORGANIZACJE ZEWNĘTRZNE (PODZLECANIE)

B.11.1 Jeżeli organizacja podzleca część swoich funkcji lub procesów, CAB jest odpowiedzialna za pozyskanie dowodów na to, że organizacja w sposób skuteczny ustaliła rodzaj i zakres mechanizmów nadzoru stosowanych w celu zapewnienia, że funkcje lub procesy dostarczane przez organizacje zewnętrzne nie mają negatywnego wpływu na skuteczność SZBHP, w tym na zdolność organizacji do nadzorowania swoich **ryzyk dla BHP** oraz zobowiązań dotyczących zgodności z wymaganiami przepisów prawa.

B.11.2 CB przeprowadzi audit i oceni skuteczność SZBHP organizacji pod kątem zarządzania wszelką podzlecaną działalnością i ryzykiem, jakie stanowi ona dla BHP jej własnej działalności
i procesów oraz wymagań oceny zgodności. Może to obejmować pozyskiwanie od dostawców informacji zwrotnych na temat poziomu skuteczności, w oparciu o:

- kryteria stosowane przez organizację do oceny, wyboru, monitorowania działalności i ponownej oceny tych zewnętrznych dostawców w oparciu o ich zdolność do dostarczania funkcji lub procesów zgodnie z określonymi wymaganiami, przy zachowaniu zgodności z wymaganiami prawnymi, oraz
- ryzyko, że dostawcy zewnętrzni mogą negatywnie wpływać na zdolność organizacji do nadzorowania jej własnych ryzyk dla BHP.

B.11.3 Nawet jeśli nie jest wymagane auditowanie całego systemu zarządzania dostawcy, w celu zaplanowania i przeprowadzenia skutecznego auditu CAB powinna uwzględnić te procesy lub funkcje objęte zakresem SZBHP organizacji, które zostały podzlecone zewnętrznym dostawcom.

B.11.4. Zaleca się, aby CAB ustaliła to w czasie opracowywania programu certyfikacji, a następnie zweryfikowała podczas auditu certyfikacyjnego oraz przed każdym auditem w nadzorze i auditem ponownej certyfikacji.

Załącznik A – Systemy Zarządzania Jakością
Nie dotyczy.

Załącznik B – Systemy Zarządzania Środowiskowego
Nie dotyczy.

Załącznik C do Załącznika B – SYSTEMY ZARZĄDZANIA BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY

Tabela SZBHP 1 – Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy

Zależność między efektywną liczbą personelu, kategorią złożoności ryzyka dla BHP i czasem auditu (tylko audit początkowej certyfikacji – Etap 1. + Etap 2.)

Efektywna liczba personelu	**Czas auditu Etap 1.+ Etap 2. (liczba dni)**			**Efektywna liczba personelu**	**Czas auditu Etap 1.+ Etap 2. (liczba dni)**		
	Wys.	Śred.	Nisk.		Wys.	Śred.	Nisk.
1-5	3	2,5	2,5	626-875	17	13	10
6-10	3.5	3	3	876-1175	19	15	11
11-15	4.5	3,5	3	1176-1550	20	16	12
16-25	5.5	4,5	3,5	1551-2025	21	17	12
26-45	7	5,5	4	2026-2675	23	18	13
46-65	8	6	4,5	2676-3450	25	19	14
66-85	9	7	5	3451-4350	27	20	15
86-125	11	8	5,5	4351-5450	28	21	16
126-175	12	9	6	5451-6800	30	23	17
176-275	13	10	7	6801-8500	32	25	19
276-425	15	11	8	8501-10700	34	27	20
426-625	16	12	9	>10700	Zgodnie z powyższą zasadą		

Uwaga 1: Czas auditu został pokazany dla auditów systemów o wysokim, średnim i niskim ryzku dla BHP.

Uwaga 2: Zaleca się, aby liczby pracowników podane w Tabeli SZBHP 1 traktować jako wartości zmieniające się w sposób ciągły, a nie skokowo. Tj., w przypadku przedstawienia w formie wykresu, linia powinna się zaczynać od wartości w niższej grupie. Punktem początkowym wykresu powinna być liczba personelu 1 odpowiadająca 2,5 dnia jak pokazano powyżej. Jeżeli wynik uzyskany po obliczeniach jest liczbą dziesiętną, zalecane jest zaokrąglenie liczby dni do najbliższej połowy dnia (np. 5,3 dni auditowych jest zaokrąglane do 5,5 dni auditowych, a 5,2 dni auditowych jest zaokrąglane do 5 dni auditowych).

Uwaga 3: Patrz również punkt B.1.9 i B.2.3.

TABELA SZBHP 2 – Przykłady powiązań sektorów działalności gospodarczej z kategoriami ryzyk dla BHP

Kategoria złożoności ryzyka dla BHP	Sektor działalności gospodarczej
Wysoka	• rybactwo (rybołówstwo w wodach morskich, pogłębianie w strefie przybrzeżnej i nurkowanie) • górnictwo i kopalnictwo • wydobycie ropy i gazu • garbowanie wyrobów włókienniczych i odzieży • roztwarzanie na pulpę w procesie wytwarzania papieru, w tym procesy recyklingu papieru • rafinacja ropy • chemikalia (w tym pestycydy, produkcja baterii i akumulatorów) i farmaceutyki • wytwarzanie włókna szklanego • wytwarzanie, magazynowanie i rozprowadzanie gazu • wytwarzanie i rozprowadzanie energii elektrycznej • technika jądrowa • magazynowanie dużych ilości materiałów niebezpiecznych • przetwórstwo wyrobów niemetalowych i wyroby niemetalowe, w tym ceramika i cement • produkcja pierwotna metali • obróbka plastyczna na gorąco i na zimno oraz wytwarzanie metali • produkcja i montaż konstrukcji metalowych • stocznie (w zależności od działalności, może to być kategoria średnia) • przemysł lotniczy • przemysł samochodowy • produkcja broni i materiałów wybuchowych • recykling odpadów niebezpiecznych • przetwarzanie odpadów niebezpiecznych i bezpiecznych, np. spalanie, itd. • przetwarzanie ścieków i kanalizacja • budownictwo przemysłowe, lądowe i wodne oraz rozbiórka (w tym roboty wykończeniowe, takie jak wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i klimatyzacyjnych) • rzeźnie • transport i rozprowadzanie towarów niebezpiecznych (drogą lądową, powietrzną i wodną) • obrona narodowa/zarządzanie kryzysowe • ochrona zdrowia/szpitale/weterynaria/pomoc społeczna
Średnia	• akwakultura (hodowla, chów i pozyskiwanie roślin i zwierząt we wszystkich typach środowisk wodnych) • rybołówstwo (rybołówstwo w wodach morskich jest zaliczane do kategorii wysokiej) • rolnictwo/leśnictwo (w zależności od działalności może to być kategoria wysoka) • żywność, napoje i tytoń – przetwórstwo • tekstylia i wyroby odzieżowe z wyłączeniem garbarstwa • produkcja drewna i wyrobów z drewna, w tym wytwarzanie desek, nasycanie/impregnacja drewna i wyrobów z drewna • produkcja papieru i drukarstwo, z wyłączeniem roztwarzania na pulpę • przetwórstwo wyrobów niemetalowych i wyroby niemetalowe, w tym szkło, glina, wapno, itd. • ogólny montaż maszyn • wytwarzanie wyrobów metalowych

	• obróbka powierzchniowa i inna obróbka chemiczna wyrobów metalowych, z wyłączeniem produkcji pierwotnej, i w technologii budowy maszyn (w zależności od rodzaju obróbki i wielkości elementu może to być kategoria wysoka) • wytwarzanie czystych płytek drukowanych dla przemysłu elektronicznego • wytwarzanie wtryskowe, formowanie i montaż wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych • montaż sprzętu elektrycznego i elektronicznego • wytwarzanie i naprawy sprzętu transportowego – drogowego, kolejowego i lotniczego (w zależności od wielkości sprzętu, może to być kategoria wysoka) • recykling, kompostowanie, wysypiska śmieci (odpadów bezpiecznych) • pobieranie, oczyszczanie i rozprowadzanie wody, w tym gospodarka rzeczna (uwaga: oczyszczanie ścieków przemysłowych jest zaliczane do kategorii wysokiej) • hurtowa i detaliczna sprzedaż paliw kopalnych (w zależności od ilości paliwa, może to być kategoria wysoka) • transport i rozprowadzanie towarów bezpiecznych (drogą lądową, powietrzną i wodną) • czyszczenie przemysłowe, czyszczenie higieniczne, czyszczenie na sucho zazwyczaj stanowiące część ogólnych usług w ramach działalności gospodarczej, recykling, kompostowanie, wysypiska śmieci (odpadów bezpiecznych) • badania i rozwój w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych (w zależności od sektora działalności gospodarczej, może to być kategoria wysoka). Badania techniczne i laboratoria • hotele, usługi rekreacyjne oraz usługi osobiste, z wyłączeniem restauracji • usługi edukacyjne (w zależności od przedmiotu nauczania, może to być kategoria wysoka lub niska)
Niska	• działania w korporacjach i zarządzanie korporacjami, centrale oraz zarządzanie holdingami • handel hurtowy i detaliczny (w zależności od wyrobu, może to być kategoria średnia lub wysoka, np. paliwa) • ogólne usługi komercyjne, z wyłączeniem czyszczenia przemysłowego, czyszczenia higienicznego, czyszczenia na sucho i usług edukacyjnych • transport i dystrybucja – usługi zarządzania bez zarządzania rzeczywistą flotą transportową • usługi inżynieryjne (może to być kategoria średnia w zależności od rodzaju usług) • usługi telekomunikacyjne i pocztowe • restauracje i kempingi • agencje handlu nieruchomościami komercyjnymi, zarządzanie nieruchomościami • badania i rozwój w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych • administracja publiczna, władze lokalne • instytucje finansowe, agencje reklamowe

Kategorie złożoności ryzyk dla BHP

Postanowienia niniejszego dokumentu są oparte na trzech podstawowych kategoriach złożoności ryzyk dla BHP opartych na charakterze i wadze ryzyk dla BHP występujących w organizacji, które w sposób zasadniczy wpływają na czas auditu. Są to następujące kategorie:

- **Wysoka** – ryzyka dla BHP o znaczącym charakterze i wadze (zazwyczaj budownictwo oraz organizacje zajmujące się produkcją ciężką lub przetwórstwem);
- **Średnia** – ryzyka dla BHP o średnim charakterze i wadze (zazwyczaj organizacje zajmujące się produkcją lekką, w których występuje kilka znaczących ryzyk);
- **Niska** – ryzyka dla BHP o niskim charakterze i wadze (zazwyczaj organizacje prowadzące działalność biurową).

Tabela SZBHP 1 odnosi się do trzech powyższych kategorii złożoności ryzyk dla BHP.
Tabela SZBHP 2 określa powiązanie pomiędzy podanymi powyżej trzema kategoriami złożoności ryzyk dla BHP i sektorami działalności gospodarczej, które zazwyczaj zaliczają się do tych kategorii.

Zaleca się, aby CAB wzięła pod uwagę, że nie wszystkie organizacje określonego sektora będą zawsze się zaliczać do tej samej kategorii ryzyka dla BHP. Zaleca się, aby CAB zapewniła elastyczność swojej procedury przeglądu umowy, aby zagwarantować, że przy ustalaniu kategorii złożoności ryzyk dla BHP brane są pod uwagę specyficzne działania organizacji.

Na przykład, pomimo tego, że wiele przedsiębiorstw w przemyśle stoczniowym powinno być zaklasyfikowanych do kategorii „wysokiego ryzyka”, organizacja budująca wyłącznie małe łodzie
z włókna węglowego i wykonująca działania o niższej złożoności może być zaklasyfikowana do „średniej” kategorii.
CAB powinna udokumentować wszystkie przypadki, w których obniżyła kategorię złożoności ryzyk dla BHP dla organizacji w określonym sektorze działalności gospodarczej.

Uwaga: Kategoria złożoności ryzyka dla BHP danej organizacji może być również związana z konsekwencjami braku zdolności SZBHP do nadzorowania ryzyka:
- *Wysoka – w przypadku, gdy brak zarządzania ryzykiem może zagrażać życiu lub skutkować poważnymi obrażeniami;*
- *Średnia – w przypadku, gdy brak zarządzania ryzykiem może skutkować obrażeniami lub chorobą;*
- *Niska – w przypadku, gdy brak zarządzania ryzykiem może skutkować drobnymi obrażeniami lub lekką chorobą.*

ZAŁĄCZNIK C (NORMATYWNY) – ZGODNOŚĆ Z PRAWEM JAKO CZĘŚĆ AKREDYTOWANEJ CERTYFIKACJI SZBHP

C.0 WPROWADZENIE

C.01 Uznaje się, że akredytowana certyfikacja SZBHP powinna wykazać, że niezależna trzecia strona (jednostka certyfikująca) oceniła i potwierdziła, że organizacja ma SZBHP, którego skuteczność została wykazana, zapewniający spełnianie zobowiązań organizacji przedstawionych w jej polityce, w tym zgodności z prawem. Stwierdzone lub potencjalne niezgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi mogą ujawniać brak kontroli zarządczej w organizacji i jej SZBHP, w związku z czym zlecane jest przeprowadzenie starannego przeglądu zgodności z normą.

C.02 Celem niniejszego Załącznika jest rozszerzenie zastosowania wybranych wymagań określonych w dokumencie EA-7/04 M: 2007 „Zgodność z prawem jako część akredytowanej certyfikacji w odniesieniu do ISO 14001:2004", wyd. kwiecień 2010 r. na systemy zarządzania BHP. Wymagania, o których mowa opisują związek między akredytowaną certyfikacją SZBHP organizacji a stopniem spełniania przez tę organizację obowiązujących wymagań prawnych dotyczących BHP.

C.1 JAK JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA POWINNA AUDITOWAĆ SZBHP POD WZGLĘDEM ZGODNOŚCI Z PRAWEM

C.1.1 Zaleca się, aby poprzez proces oceny dla potrzeb certyfikacji jednostka certyfikująca dokonała oceny zgodności organizacji z wymaganiami normy dotyczącej SZBHP odnoszącymi się do zgodności z prawem i nie udzielała certyfikacji do czasu stwierdzenia tej zgodności. Po certyfikacji zaleca się, aby kolejne audity w nadzorze i audity ponownej oceny prowadzone przez jednostkę certyfikującą były spójne z powyższą metodologią auditowania.

C.1.2 Jeśli chodzi o zachowanie równowagi między prowadzonym w biurze przeglądem dokumentacji i zapisów a oceną wdrożenia SZBHP podczas działalności operacyjnej, zaleca się, aby jednostka certyfikująca zapewniła przeprowadzenie wystarczającego auditu skuteczności SZBHP.

C.1.3 Nie ma formuły określającej jaka powinna być ta proporcja, ponieważ sytuacja w każdej organizacji jest odmienna. Pojawiają się jednak pewne oznaki wskazujące na to, że przeznaczanie zbyt dużej ilości czasu auditu na przeglądy w biurze jest stosunkowo często występującym problemem. Może to prowadzić do niewystarczającej oceny skuteczności SZBHP w odniesieniu do kwestii związanych ze zgodnością z prawem oraz, w konsekwencji, do przeoczenia słabych efektów działalności, powodując utratę zaufania zainteresowanych stron do procesu certyfikacji. Jednostka certyfikująca powinna zapewnić, poprzez stosowny program nadzoru, utrzymywanie zgodności podczas cyklu certyfikacji, zazwyczaj przez okres trzech lat. Auditorzy jednostki certyfikującej powinni weryfikować zarządzanie zgodnością z prawem na podstawie wykazanego wdrożenia systemu, a nie polegać wyłącznie na wynikach planowanych lub oczekiwanych.

C.1.4 Organizacja, która nie potrafi wykazać początkowego i ciągłego zobowiązania do zgodności
z prawem za pomocą kluczowych elementów omówionych poniżej nie powinna być certyfikowana przez jednostkę certyfikującą jako spełniająca wymagania normy dotyczącej SZBHP, ani jej certyfikacja nie powinna być utrzymywana.

C.1.5 Rozmyślna lub trwała niezgodność powinna być uważana za poważne naruszenie zawartego
w polityce zobowiązania do osiągnięcia zgodności. Zaleca się, aby taka niezgodność uniemożliwiła certyfikację lub stała się powodem do zawieszenia lub cofnięcia udzielonej certyfikacji według normy dotyczącej SZBHP.

C.1.6 W przypadku zamykania obiektów przemysłowych i stanowisk pracy ulegają zmianie

ryzyka BHP, jako że mogą już nie występować te same ryzyka dla pracowników, natomiast mogą się pojawiać nowe ryzyka dla osób postronnych (np. w sytuacji braku odpowiedniej utrzymania i nadzoru). Jednostka certyfikująca powinna zweryfikować, czy system zarządzania nadal spełnia wymagania normy dotyczącej SZBHP i jest skutecznie wdrożony w odniesieniu do zamykanych obiektów i stanowisk, a jeżeli tak nie jest, powinna zawiesić certyfikat.

C.2. KRYTERIA ZGODNOŚCI DLA DECYZJI DOTYCZĄCEJ CERTYFIKACJI

C.2.1 Zainteresowane strony oczekują od organizacji deklarującej zgodność z normą dotyczącą SZBHP pełnej zgodności z prawem. Postrzegana wartość akredytowanej certyfikacji w tym obszarze jest ściśle związana z osiągniętą satysfakcją zainteresowanych stron w odniesieniu do zgodności z prawem.

C.2.2 Organizacja powinna być w stanie wykazać, że osiągnęła zgodność z mającymi zastosowanie w odniesieniu do niej wymaganiami prawnymi dotyczącymi BHP poprzez własną ocenę zgodności przeprowadzoną przed udzieleniem certyfikacji przez jednostkę certyfikującą.

C.2.3 W przypadku, w którym organizacja może nie spełniać warunku zgodności z prawem zaleca się, aby była w stanie przedstawić udokumentowane porozumienie z organem regulacyjnym dotyczące planu osiągnięcia pełnej zgodności. Zaleca się, aby skuteczna realizacja tego planu była uznawana za priorytetową w ramach systemu zarządzania.

C.2.4 W wyjątkowych przypadkach jednostka certyfikująca może udzielić certyfikacji, lecz powinna zażądać obiektywnego dowodu dla potwierdzenia, że SZBHP jest zdolny osiągnąć wymaganą zgodność w wyniku pełnej realizacji wyżej wymienionego planu.

C.3. PODSUMOWANIE

C.3.1 Akredytowana certyfikacja SZBHP organizacji oznacza zgodność z wymaganiami normy dotyczącej SZBHP i obejmuje wykazane i skuteczne zobowiązanie do zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi.

C.3.2 Nadzór organizacji nad zgodnością z prawem jest ważnym elementem oceny SZBHP i należy do obowiązków organizacji.

C.3.3 Należy podkreślić, że auditorzy jednostki certyfikującej nie są inspektorami organu regulacyjnego w dziedzinie BHP. Zaleca się, aby nie formułowali oni „oświadczeń” ani „deklaracji” dotyczących zgodności z prawem. Tym niemniej mogą oni „weryfikować ocenę zgodności z prawem” w celu dokonania oceny zgodności z normą dotyczącą SZBHP.

C.3.4 Akredytowana certyfikacja SZBHP jako spełniającego wymagania normy dotyczącej SZBHP nie może być pełną i ciągłą gwarancją zgodności z prawem, ale też żadna certyfikacja ani system prawny nie są w stanie zagwarantować nieprzerwanej zgodności z prawem. SZBHP jest jednak sprawdzonym i skutecznym narzędziem do osiągnięcia i utrzymywania zgodności z prawem oraz dostarcza najwyższemu kierownictwu stosownych i aktualnych informacji dotyczących statusu zgodności organizacji.

C.3.5 Norma dotycząca SZBHP wymaga zobowiązania do spełniania wymagań prawnych. Organizacja powinna być w stanie wykazać, poprzez swoją własną ocenę zgodności, przed udzieleniem jej certyfikacji przez jednostkę certyfikującą, że osiągnęła zgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi.

C.3.6 Certyfikacja SZBHP jako spełniającego wymagania normy dotyczącej SZBHP potwierdza, że wykazana została skuteczność SZBHP w wypełnianiu zobowiązań zawartych w polityce, w tym w osiąganiu zgodności z prawem oraz stanowi podstawę i wsparcie dla ciągłej zgodności organizacji z prawem.

C.3.7 W celu utrzymania zaufania zainteresowanych stron do powyższych atrybutów akredytowanej certyfikacji SZBHP, jednostka certyfikująca, przed udzieleniem lub przedłużeniem certyfikacji, powinna zapewnić, że system wykazuje skuteczność.

C.3.8 SZBHP może spełniać rolę narzędzia w dialogu pomiędzy organizacją a jej organami regulacyjnymi oraz tworzyć bazę dla partnerstwa opartego na zaufaniu, zastępując historyczną, opartą na współzawodnictwie, relację „my i oni.” Zaleca się, aby organy regulacyjne w dziedzinie BHP oraz społeczeństwo mieli zaufanie do organizacji posiadających akredytowany certyfikat w odniesieniu do normy dotyczącej SZBHP i mogli je postrzegać jako zdolne do ciągłego i rzetelnego zarządzania swoją zgodnością z prawem.

ZAŁĄCZNIK D (NORMATYWNY) – ZAKRES AKREDYTACJI

D.1 Akredytowany zakres jednostki certyfikującej systemy zarządzania BHP powinien być formułowany przy użyciu jednego lub większej liczby elementów z listy działalności gospodarczych wymienionych w Załączniku do dokumentu IAF-ID1:2014, skorygowanych dla potrzeb SZBHP w poniższej tabeli.

Model zakresów akredytacji SZBHP

Zakres akredytacji SZBHP			
Nr	**Opis sektora gospodarki / działalności gospodarczej**	**NACE – dział / grupa / klasa (Rev.2)**	**Przykłady powszechnych zagrożeń dla BHP (1)**
1	Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	01, 02, 03	Narażenie na pestycydy, zagrożenia biologiczne i chemiczne, mobilne pojazdy i sprzęt rolniczy, praca na wysokości, przemieszczanie ręczne, choroby układu oddechowego, choroby odzwierzęce, hałas, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, itd.
2	Górnictwo i wydobywanie	05, 06, 07, 08, 09	Obrywy skalne, pożar, wybuch, mobilne pojazdy, maszyny, upadki z wysokości, uwięzienie i porażenie prądem, hałas, wibracje, narażenie na radon, narażenie na krzemionkę krystaliczną, pył węglowy, niebezpieczne chemikalia, praca w przestrzeniach zamkniętych, itd.
3	Artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe	10, 11, 12	Narażenie na pestycydy, zagrożenia biologiczne i chemiczne, mobilne pojazdy i sprzęt, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, itd.
4	Tkaniny i wyroby tekstylne	13, 14	Maszyny i urządzenia, narażenie na barwniki i chemikalia, pyły, pożar, załadunek i rozładunek ciężarów, hałas, itd.
5	Skóry i wyroby ze skór	15	Narażenie na chrom i inne niebezpieczne chemikalia, maszyny, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne miejsce pracy, załadunek i rozładunek ciężarów, hałas, itd.
6	Drewno i wyroby z drewna	16	Narażenie na niebezpieczne chemikalia, pył drzewny, różne maszyny i narzędzia, pożar, wybuch, itd.
7	Masa włóknista, papier i wyroby z papieru	17	Narażenie na niebezpieczne chemikalia, instalacje i urządzenia ciśnieniowe, maszyny, pożar, wybuch, niebezpieczne miejsce pracy, hałas, itd.
8	Wydawnictwa	58.1, 59.2	Monitory ekranowe, pozycja ciała, oświetlenie, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, itd.
9	Drukarnie	18	Narażenie na niebezpieczne chemikalia, maszyny, hałas

10	Wytwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	19	Narażenie na niebezpieczne chemikalia, maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, pożar, wybuch, praca w przestrzeniach zamkniętych, praca na wysokości, hałas, wybuch, pył węglowy, itd.
11	Paliwa jądrowe	24.46	Narażenie na promieniowanie / radioaktywność, instalacje i sprzęt, itd.
12	Chemikalia, wyroby i włókna chemiczne	20	Narażenie na niebezpieczne chemikalia, maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, pożar, wybuch, praca w przestrzeniach zamkniętych, praca na wysokości, hałas, wybuch, pyły, itd.
13	Farmaceutyki	21	Narażenie na zagrożenia biologiczne i chemiczne, narażenie na promieniowanie, instalacje i urządzenia ciśnieniowe, pożar, wybuch, praca w przestrzeniach zamkniętych, itd.
14	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	22	Maszyny, instalacje i urządzenia ciśnieniowe, narażenie na zagrożenia chemiczne, pożar, wybuch, hałas itd.
15	Wyroby z mineralnych surowców niemetalicznych	23, z wyłączeniem 23.5 i 23.6	Maszyny, instalacje i urządzenia ciśnieniowe, elektryczność, pożar, wybuch, niebezpieczne chemikalia, hałas, farby i powłoki, itd.
16	Beton, cement, wapno, gips, itd.	23.5, 23.6	Prace ziemne i wykopy, praca na wysokości, instalacje i maszyny ruchome, przemieszczanie ręczne, hałas, wibracje, pyły, elektryczność, itd.
17	Metale i metalowe wyroby gotowe	24 z wyłączeniem 24.46, 25 z wyłączeniem 25.4, 33.11	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, pożar, wybuch, niebezpieczne chemikalia, praca na wysokości, hałas, farby i powłoki, promieniowanie, itd.
18	Maszyny i urządzenia	25.4, 28, 30.4, 33.12, 33.2	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne chemikalia, farby i powłoki, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, itd.
19	Urządzenia elektryczne i optyczne	26, 27, 33.13, 33.14, 95.1	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, elektryczność, promieniowanie, niebezpieczne chemikalia, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, itd.
20	Przemysł stoczniowy	30.1, 33.15	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne chemikalia, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, praca na wysokości, praca w przestrzeniach zamkniętych, pożar, wybuch, promieniowanie, farby i powłoki, itd.

Zakres akredytacji SZBHP			
Nr	**Opis sektora gospodarki / działalności gospodarczej**	**NACE – dział / grupa / klasa (Rev.2)**	**Przykłady powszechnych zagrożeń dla BHP (1)**
21	Przemysł lotniczy	30.3, 33.16	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne chemikalia, farby i powłoki, hałas, wibracje, promieniowanie, przemieszczanie ręczne, itd.
22	Pozostały sprzęt transportowy	29, 30.2, 30.9, 33.17	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne chemikalia, farby i powłoki, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, itd.
23	Produkcja gdzie indziej niesklasyfikowana	31, 32, 33.19	Maszyny, instalacje i sprzęt, urządzenia ciśnieniowe, niebezpieczne chemikalia, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, farby i powłoki, itd.
24	Recykling	38.3	Ruch drogowy, maszyny, narażenie na zagrożenia chemiczne i biologiczne, poślizgnięcia, potknięcia, upadki, promieniowanie, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, hałas, itd.
25	Zaopatrywanie w energię elektryczną	35.1	Instalacje i sprzęt, elektryczność, narażenie na pola elektromagnetyczne, maszyny, niebezpieczne chemikalia, hałas, wibracje, praca na wysokości, itd.
26	Zaopatrywanie w gaz	35.2	Urządzenia ciśnieniowe, maszyny, pożar i wybuch związany z wyciekiem gazu, toksyczność, hałas, wibracje, praca w przestrzeniach zamkniętych, praca na wysokości, itd.
27	Dostawa wody	35.3, 36	Instalacje i sprzęt, maszyny, narażenie na zagrożenia chemiczne, hałas, wibracje, praca na wysokości, praca w przestrzeniach zamkniętych, Legionella, itd.
28	Budownictwo	41, 42, 43	Prace ziemne i wykopy, praca na wysokości, wypadki z udziałem sprzętu ruchomego, upadki z wysokości, żurawie wieżowe, instalacje i maszyny ruchome, roboty zanikające, przemieszczanie ręczne, hałas, wibracje, pyły, farby i powłoki, elektryczność (napowietrzne linie elektroenergetyczne i kable podziemne), itd.
29	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	45, 46, 47, 95.2	Maszyny, narzędzia, niebezpieczne chemikalia, hałas, wibracje, przemieszczanie ręczne, chemikalia, itd.

Zakres akredytacji SZBHP			
Nr	**Opis sektora gospodarki / działalności gospodarczej**	**NACE – dział / grupa / klasa (Rev.2)**	**Przykłady powszechnych zagrożeń dla BHP (1)**
30	Hotele i restauracje	55, 56	Poślizgnięcia i potknięcia, gorące przedmioty, ostre przedmioty, chemikalia, odpady biologiczne, Legionella, itd.
31	Transport, gospodarka magazynowa i komunikacja	49, 50, 51, 52, 53, 61	Ruch drogowy, prędkość, przewrócenie się, zderzenie, uderzenie przez poruszający się pojazd, upadki z pojazdów, przemieszczanie ręczne, poślizgnięcia i potknięcia
32	Pośrednictwo finansowe; nieruchomości; wynajem	64, 65, 66, 68, 77	Monitory ekranowe, pozycja ciała, oświetlenie, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, itd.
33	Technologia informatyczna	58.2, 62, 63.1	Monitory ekranowe, pozycja ciała, oświetlenie, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, itd.
34	Usługi inżynieryjne	71, 72, 74 z wyłączeniem 74.2 i 74.3	Monitory ekranowe, duża zmienność funkcji związanych z określoną usługą
35	Pozostałe usługi	69, 70, 73, 74.2, 74.3, 78, 80, 81, 82	Duża zmienność funkcji związanych z określoną usługą
36	Administracja publiczna	84	Monitory ekranowe, pozycja ciała, oświetlenie, ergonomia, duża zmienność, itd.
37	Edukacja	85	Monitory ekranowe, oświetlenie, ergonomia, itd.
38	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	75, 86, 87, 88	Narażenie na zagrożenia biologiczne, radioaktywność, zarażenie się chorobą, przemieszczanie ciężarów, itd.
39	Pozostałe usługi społeczne	37, 38.1, 38.2, 39, 59.1, 60, 63.9, 79, 90, 91, 92, 93, 94, 96	Maszyny, narażenie zagrożenia chemiczne i biologiczne, poślizgnięcia, potknięcia, upadki, chroniczne przeciążenie mięśni i ścięgien, hałas, duża zmienność funkcji związanych z określoną usługą

Uwaga 1: Przykłady powszechnych zagrożeń nie powinny być włączane do zakresów akredytacji.
Uwaga 1: Do poszczególnych kodów IAF nie został przypisany żaden poziom ryzyka. Każda AB odpowiada za określenie poziomu ryzyka każdego zakresu przy uwzględnieniu miejscowych przepisów prawa, zagrożeń dla BHP oraz wymagań zdefiniowanych w Załączniku B.

Uwaga 2: Sekcje T i U NACE Rev.2, obejmujące kody NACE 97, 98 i 99, nie zostały zawarte w tabeli.

Uwaga 3: Przydatność zakresów BHP do opisu „obszarów technicznych" dla SZBHP,

w rozumieniu rozdziału 7.1.2 normy ISO/IEC 17021-1:2015, jest ograniczona. Chociaż zakres 11 „Paliwa jądrowe" mógłby stanowić uprawniony deskryptor obszaru technicznego, tylko nieliczne
z pozostałych tytułów mogłyby spełnić tę samą rolę.

ZAŁĄCZNIK E (NORMATYWNY) – OBSERWACJE DLA CELÓW AKREDYTACJI JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH SYSTEMY ZARZĄDZANIA BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY (SZBHP)

Zgodnie z dokumentem IAF MD 17 (mającym pełne zastosowanie), niniejszy Załącznik określa obserwacje, które powinny być prowadzone w odniesieniu do systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP).

Wszystkie kody IAF (patrz dokument IAF ID1) zostały pogrupowane w szereg klastrów technicznych dla potrzeb SZBHP, uznanych za odpowiednie dla celów niniejszego dokumentu.

Specyficzne podejście do próbkowania zakresów zostało szczegółowo omówione w rozdziale 4 dokumentu IAF MD17.

Klaster techniczny	Kod IAF	Opis sektora gospodarki / działalności gospodarczej, zgodnie z IAF ID1	Kod(y) krytyczny(-e)
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	1	Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	1 lub 3
	3	Artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe	
	30	Hotele i restauracje	
Mechaniczny	17	Tylko „Metalowe wyroby gotowe”	17 i 20 lub 21
	18	Maszyny i urządzenia	
	19	Urządzenia elektryczne i optyczne	
	20	Przemysł stoczniowy	
	21	Przemysł lotniczy	
	22	Pozostały sprzęt transportowy	
Papier	7	Tylko „Wyroby z papieru”	9
	8	Wydawnictwa	
	9	Drukarnie	
Budownictwo	28	Budownictwo	28
	34	Usługi inżynieryjne	
Produkcja towarów	4	Tkaniny i wyroby tekstylne	4 lub 6
	5	Skóry i wyroby ze skór	
	6	Drewno i wyroby z drewna	
	23	Produkcja gdzie indziej niesklasyfikowana	
Chemikalia	7	Tylko „Wytwarzanie masy włóknistej i papieru”	7 i 10 i 12 i 13 i 17
	10	Wytwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	
	12	Chemikalia, wyroby i włókna chemiczne	
	13	Farmaceutyki	
	14	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	
	15	Wyroby z mineralnych surowców niemetalicznych	
	16	Beton, cement, wapno, gips, itd.	
	17	Tylko „Produkcja metali”	
Górnictwo i wydobywanie	2	Górnictwo i wydobywanie	2
Dostawy	25	Zaopatrywanie w energię elektryczną	25 lub 26
	26	Zaopatrywanie w gaz	
	27	Dostawa wody	

Transport i gospodarka odpadami	31	Transport, gospodarka magazynowa i komunikacja	24 lub 39 (tylko NACE 37, 38.1, 38.2, 39)
	24	Recykling	
	39	Pozostałe usługi społeczne	
Usługi	29	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	29 lub 35 lub 36
	32	Pośrednictwo finansowe; nieruchomości; wynajem	
	33	Technologia informatyczna	
	35	Pozostałe usługi	
	36	Administracja publiczna	
	37	Edukacja	
Jądrowy	11	Paliwa jądrowe	11
Zdrowie	38	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38

Każda AB może podjąć decyzję o wyznaczeniu innych kodów krytycznych w ramach każdego klastra technicznego, zgodnie z krajowymi przepisami, warunkami lokalnego rynku i zasadami skutecznego stosowania.

Uzasadnienie techniczne takich modyfikacji powinno zostać zapisane.